

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

نام درس: جامعه شناسی پزشکی	کد درس: ۱۱۳۱۴۲
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته تحصیلی: ارشد اقتصاد سلامت
گروه آموزشی: علوم مدیریت و اقتصاد سلامت	پیش نیاز: ندارد
تعداد واحد: ۳ واحد	محل برگزاری: کلاس ...
روز و ساعت برگزاری: یکشنبه (۱۰-۱۲)	مسئول درس: دکتر حمید رضا شعبانی کیا، دکتر منور افضل آقایی
☐ طراحی اولیه ☐ بازنگری	
هدف کلی دوره: دانشجو ضمن آشنایی با مفاهیم مطرح در جامعه شناسی پزشکی و تحلیل مسایل سلامت به عنوان یک مسأله اجتماعی، متغیرهای عمده اجتماعی مؤثر بر سلامت افراد و گروه‌های اجتماعی را شرح داده و به تبیین الگوهای بیماری و شاخص‌های توسعه در جامعه و رابطه قشربندی اجتماعی با سلامت بپردازد.	
اهداف اختصاصی دوره: ✓ جامعه شناسی سلامت ، تاریخچه و زمینه های شکل گیری آن را توضیح دهد. ✓ تاریخچه پزشکی مدرن ، اصول حاکم بر آن و نقاط قوت و ضعف آن را شرح دهد. ✓ اپیدمیولوژی اجتماعی و فصل مشترک آن با جامعه شناسی پزشکی را توضیح دهد. ✓ مفهوم پزشکیه سازی و تاثیر آن بر تقاضای القایی را توضیح دهد. ✓ رویکرد جامعه شناسی به سلامت را توضیح دهد. ✓ عوامل مؤثر بر رفتار سلامت از دیدگاه جامعه شناسی را توضیح دهد. ✓ نظریه ها و پارادایم های جامعه شناسی در زمینه سلامت را توضیح دهد. ✓ دیدگاه کارکردگرایی در زمینه سلامت و نقش بیمار را توضیح دهد. ✓ نظرات فوکو در زمینه تاریخچه پزشکی و روان پزشکی را توضیح دهد. (کشف و تحلیل پزشکی مدرن براساس پارادایم انتقادی) ✓ دیدگاه هابرماس در زمینه پزشکی مدرن را توضیح دهد. (کشف و تحلیل پزشکی مدرن براساس پارادایم انتقادی) ✓ دیدگاه تفسیری در زمینه سلامت را توضیح دهد. ✓ منظور از تعیین کننده های سلامتی را شرح داده و تأثیر آنها بر سلامت توضیح دهد. ✓ مفهوم عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت را توضیح داده و تأثیر آنها را بر سلامت تشریح نماید. ✓ رفتار بیماری را شرح دهد.	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

✓ رابطه پزشک و بیمار را شرح دهد.	
✓ جایگاه بیمارستان و طب نوین را در جامعه و توسعه آن شرح دهد.	
✓ مفهوم فرهنگ را توضیح داده و رابطه متقابل سلامتی و فرهنگ را شرح دهد.	
✓ پیامدهای اجتماعی سیاست های سلامتی را توضیح دهد.	
جدول ترتیب ارائه محتوای آموزشی در طول دوره	
جلسه	رئوس مطالب
اول	الف) جامعه شناسی سلامت ، تاریخچه و زمینه های شکل گیری ب) دامنه فعالیت جامعه شناسی پزشکی
دوم	الف) مفهوم و اصول اپیدمیولوژی اجتماعی ب) نقش اپیدمیولوژی در توسعه جامعه شناسی پزشکی ج) مدل های مختلف علیت در اپیدمیولوژی
سوم	الف) تعریف و مفهوم سلامت از دیدگاه های مختلف ب) تعریف کیفیت زندگی و انواع شاخص های تعیین سطح سلامت جامعه
چهارم	الف) تاریخچه پزشکی زیستی و اصول حاکم بر آن ب) نقاط قوت و ضعف پزشکی زیستی
پنجم	الف) دیدگاه های عمده ناظر بر سلامت و بیماری ب) اصول رویکرد جامعه شناسی پزشکی به سلامت ج) مفهوم حمایت اجتماعی و ساز و کارهای اثرگذار حمایت اجتماعی بر رفتار سلامتی
ششم	الف) تعریف پزشکی سازی و چگونگی اثر آن بر سیاست گذاری سلامت ب) پزشکی سازی و تقاضای القایی
هفتم	تعریف رفتار سلامت و عوامل موثر بر آن ب) تبعیت از درمان به عنوان یک رفتار سلامتی ج) مدل ها در رفتار سلامت، تفاوت و تشابه مدل ها
هشتم	دلائل پیدایش نظریه جامعه شناسی ، نظریه های جامعه شناسی و طبقه بندی آنها ب) نظریه های کلان جامعه شناسی پزشکی مطرح و اصول کلی آنها
نهم	دیدگاه کارکردگرایی در زمینه سلامت و نقش بیمار
دهم	نظرات فوکو در زمینه تاریخچه پزشکی و روان پزشکی (کشف و تحلیل پزشکی مدرن براساس پارادایم انتقادی)
یازدهم	دیدگاه هابرماس در زمینه پزشکی مدرن (کشف و تحلیل پزشکی مدرن براساس پارادایم انتقادی)
دوازدهم	کلیات دیدگاه تفسیری در زمینه سلامت و تحلیل بیماری از سه دیدگاه
سیزدهم	تعیین کننده های سلامتی / عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت: طبقه اجتماعی
چهاردهم	عوامل اجتماعی سلامت تعیین کننده سلامت: اشتغال، آموزش، درآمد
پانزدهم	عوامل اجتماعی سلامت تعیین کننده سلامت: انزوای اجتماعی، حمایت اجتماعی، اعتیاد، تغذیه

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

شانزدهم	عوامل اجتماعی سلامت تعیین کننده سلامت: حمل و نقل و ترافیک، سرمایه اجتماعی
هفدهم	رفتار بیماری
هجدهم	رابطه پزشک - بیمار
نوزدهم	(ادامه) رابطه پزشک - بیمار
بیستم	جامعه شناسی بیمارستان
بیست و یکم	(ادامه) جامعه شناسی بیمارستان
بیست و دوم	جامعه شناسی معلولیت
بیست و سوم	فرهنگ و بیماری
بیست و چهارم	نابرابری ها در بهداشت و پیامدهای اجتماعی - اقتصادی سیاست های سلامت
روش های آموزشی (نحوه ارائه درس): سخنرانی، انجام فعالیتهای عملی توسط دانشجویان و نقد آن، پرسش و پاسخ	
وسایل آموزشی: ویدیو پروژکتور، وایت بورد و ماژیک	
وظایف و تکالیف دانشجوی: مرور مطالب بیان شده در جلسات قبلی، آماده سازی و ارائه مطلب در کلاس در صورت نیاز، حضور فعالانه در فعالیتهای کلاسی همگام با مدرس	
روش های ارزیابی دانشجوی (لطفا سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود): ۱- حضور منظم در کلاس و مشارکت فعال در مباحث: ۱۰% (۲ نمره) ۲- کنفرانس دانشجوی: ۱۵% (۳ نمره) ۳- آزمون نهایی: ۷۵% (۱۵ نمره)	
منابع اصلی درس: • جامعه‌شناسی پزشکی، تألیف: منوچهر محسنی، ویرایش پنجم، انتشارات طهوری. • جامعه‌شناسی پزشکی، تألیف: دوید آرمسترانگ، ترجمه: توکل، آخرین ویرایش. • جامعه‌شناسی بیماری و پزشکی، تألیف: فیلیپ آدام و کلودین هرتسلیک، ترجمه: کتبی، آخرین ویرایش. • اصول و مبانی جامعه‌شناسی پزشکی، تألیف: کیوان آرا، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. • جایگاه پول در نظام سلامت: رساله‌ای پیرامون اقتصاد سلامت و جامعه‌شناسی پزشکی. تألیف: پرورضا. انتشارات سمت •	